

ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΑ ΠΕΝΘΗ

Ελένη Κανικλίδου: Η μάνα της Κυθρέας

(ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΟΛΑΚΕΡΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΖΗΤΟΥΜΕΝΟΥΣ ΤΟΥ 1955 — 59)

Πέθανε και κηδεύτηκε την περασμένη Δευτέρα (28.1.1985) από την εκκλησία της Χρυσελευσας Στροβόλου η πρόσφυγας αγωνίστρια Ελένη Π. Κανικλίδου από την Κυθρέα, μέσα σ' εκδηλώσεις ειλικρινούς πένθους από μέρους των συγχωριανών της.

Γιατί η Ελένη Κανικλίδου δεν ήταν μόνο η καλή και ευπροσήγορη, η ευγενική και αλτρουίστρια, που πρόσφερε το καλό ανυστερόβουλα κι απροσχημάτιστα στο συνάνθρωπο της. Ήταν, πρόσθετα, η γυναίκα που είχε το θάρρος και την τόλμη στα δύσκολα κι αγκουσεμένα χρόνια της βρεττανικής κατοχής, τότες που ο αγώνας έφτασε στο αποκορύφωμα του, στο δραματικό 55 — 59, να στήσει για μια ολόκληρη σχεδόν τετραετία μέσα στο σπίτι της κρησφύγετο, παρέχοντας καταφύγιο στους καταζητούμενους αγωνιστές κι αντάρτες της περιοχής.

Έτσι στο σπίτι της φιλοξένησε σ' όλα τα δύσκολα κι ηρωικά χρόνια τον ασύγκριτο ήρωα όχι μονάχα του 55 — 59, μα και το θρυλικό προασπιστή της προδομένης γραμμής της Μιας Μηλιάς, τον αξέχαστο, αγνοούμενο σήμερα, θρυλικό αγωνιστή Τάσο Μάρκου, καθώς και τα μέλη της αντάρτικης ομάδας της περιοχής Κυθρέας Στέλιο Πετάση, Παναγιώτη ερβό, Παναγιώτη Σουρρή, Αντρέα Βαειάδη, τον αγωνιστή Γλαύκο από την λεπίνη κι άλλους που ζήτησαν καταφύγιο στο πατριωτικό σπίτι της Ελένης Κανικλίδου.

Πρόσθετα μ' όλους τους κινδύνους που διάτρεχε η Ελένη Κανικλίδου στα δύσκολα εκείνα χρόνια, μετέφερε πληροφορίες και πυρομαχικά κι οτιδήποτε άλλο υλικό είχε σχέση με τον αγώνα και την εξέγερση.

Πικραμένη στην προσφυγιά και στον ξεριζωμό ζούσε μ' όραμα μοναδικό την επιστροφή στις πατρογονικές μας ρίζες, την επιστροφή στη χιλιομύριστη γη της κωμόπολης που μας ανέθρεψε, μας καταξίωσε και μας έδωσε τα πρωτοκύτταρα της ζωής και της γνώσης. Και με τούτο τ' όραμα, μακριά από τις γενέθλιες ρίζες η Ελένη έγειρε κι έσβυσε χωρίς να καταξιώθει να δει της λευτεριάς τη μέρα, που τόσο πολύ αγωνίστηκε και μόχθησε για την κατάκτηση της.

Δρ. Π. Στυλιανού

ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΑ ΠΙΝΘΗ

ΚΛΕΑΝΘΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Γεννήθηκε στον Άγιο Λουκά Λευκωσίας στις 15.6.1906. Φοίτησε στο Δημοτικό Σχολείο Φανερωμένης και μετά την αποφοίτησή του γράφτηκε το 1919 στο Παγκύπριο Γυμνάσιο και στη συνέχεια στο Παγκύπριο Διδασκαλείο απ' όπου απεφοίτησε το 1926. Διορίστηκε στο 1927 σαν δάσκαλος και υπηρέτησε σε πλείστες κοινότητες.

Παντρεύτηκε το 1940 την Χρυσταλλένη Στυλιανού Κούτσουρου από τον Άγιο Ανδρόνικο Κυθρέας όπου και εγκαταστάθηκε. Δεν απέκτησε τέκνα αλλά υιοθέτησε την Στέλλα Μιχαήλ Ελευθερίου, αδελφότεχνη της συζύγου του.

Απέθανε στις 15.3.1985 και τάφηκε την επομένη στο Νέο Κοιμητήριο Λευκωσίας από την εκκλησία των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης.

Ο κ. Χριστόδουλος Πέτσας είπε τον πιο κάτω επικήδειο:

Πολύκλαυστε Κλεάνθη,

Με βαρεία θλίψη στέκω μπροστά στο σεπτό σου σκήνωμα για να πω μερικά λόγια στην αιώνια μνήμη σου σήμερα που η αδυσώπητη μοίρα ήλθε ν' αποκόψει της ζωής σου το νήμα για να μεταφερθεί η πάναγνη ψυχή σου στις αιώνιες μονές του Παραδείσου όπου οι άγιοι και οι δίκαιοι αναπαύονται.

Ο σεμνός και ενάρετος σου βίος η ανθρωπιά και καλοσύνη που σε στόλιζαν σ' όλο το μακρύ στάδιο της επίγειας ζωής σου ήταν το πιο ζωντανό παράδειγμα που άφησες πίσω σου όχι μόνο σε απογόνους συγγενείς και εξαρτωμένους αλλά και σε φίλους και γνωστούς που είχαν τη τύχη να σε γνωρίσουν από κοντά. Χαρακτήρας ήπιος, λιγόλογος, ανιδιοτελής, αξιοπρεπής και ευγενικός απήλαυνες πάντοτε το σεβασμό και την εκτίμηση όχι μόνο στο στενό περιβάλλο της Κυθρέας όπου

νέος είχες εγκατασταθεί αλλά και στο ευρύτερο κοινό της Κύπρου όπου υπηρέτησες σε διάφορες κοινότητες σαν εκπαιδευτικός.

Νέος ακολούθησες το διδασκαλικό επάγγελμα, επάγγελμα στην εποχή σου αξιοζήλευτο για την εξαιρετική εκτίμηση που έτρεφε όλος ο κόσμος της Κύπρου μας ιδιαίτερα οι κάτοικοι των χωριών που επιμούσαν και λάτρευαν το δάσκαλο γιατί αυτός ήταν το παν στην κοινότητα, ήταν όχι μόνον ο παιδαγωγός της τρυφερής μαθητιώσης νεότητας αλλά και ο αναμορφωτής και πολιτιστικός παράγοντας όλης της κοινότητας.

Πέρασες στο διδασκαλικό σου επάγγελμα σε πραγματικά δύσκολους καιρούς και προπαντός στα απόμερα μέρη της Κύπρου μας που υπηρετούσες, αλλά με την ασύγκριτη υπομονή και την παραδειγματική σου επιμονή κατάρθωνες να νικάς όλες τις αντιξοότητες και ανυπέρβλητα εμπόδια που παρουσιάζοντο διατηρών πάντοτε ακέραια τη διδασκαλική σου συνείδηση στην επιτέλεση των υψηλών καθηκόντων που η πολιτεία σου ανέθεσε και η κοινότητα σου ενεπιστεύθη, την διαπαιδαγώγηση και μόρφωση των νέων βλασταριών. Πραγματικά χρειαζόταν ηρωισμός και αυταπάρνηση να φέρεις σε πέρας την υψηλή αποστολή σου και να ικανοποιήσεις και αρμόδια Αρχή και Κοινότητα. Ο ζήλος στο επάγγελμά σου και η ευσυνειδησία στο καθήκον σου έφερναν πάντοτε τα προσδοκώμενα αποτελέσματα σ' όλες τις Κοινότητες στα πέρατα της Κύπρου που εργάσθηκες.

Νέος συνέδεσες την τύχη σου με την λατρευτή σου σύζυγον Χρυσταλλήνη που πραγματικά στάθηκε αληθινός σύντροφος και πολύτιμος βοηθός σ' όλη την πορεία του συζυγικού σου βίου. Κατεβάλατε μαζί ασύγκριτες προσπάθειες και απαρámιλλους κόπους στη μόρφωση και αποκατάσταση της θετής σας κόρης Στέλλας. Αλλά κόποι και προσπάθειες συνεχίστηκαν και στα προσφιλή σας εγγόνια.

Ήταν πραγματικά αγώνας συνεχής και αδιάλειπτος στην ανάδειξη τούτων στα δύσκολα χρόνια της προσφυγιάς που μας έρριξε η εισβολή των Τούρκων της Ανατολής.

Συνταξιούχος εκπαιδευτικός περνούσες την ήρεμη ζωή σου στην πολιτισμένη μας Κωμόπολη. Πνεύμα όμως ανήσυχο από την πείρα της όλης ζωής σου δεν περιορίστηκες στην ησυχία και στην καλοπέραση μόνο αλλά ανεμιγνύεσο και ηγείσο πάντοτε προς κάθε υψηλή και ευγενικιάν εκδήλωση που παρουσιάζετο στην Κωμόπολη μας. Χρόνια και χρόνια υπηρετούσες σαν γραμματέας του Συνδέσμου Λεμονοπαραγωγών Κυθρέας που από την θέση σου αυτή δεν έμειναν υπηρεσίες και διευκολύνσεις που δεν παρέοχες όχι μόνο ομαδικά αλλά και ατομικά στον καθένα.

Αγαπητέ Κλεάνθη φεύγεις από τον πρόσκαιρο τούτο κόσμο με τη συνείδηση σου ήσυχη πως επετέλεσες στο ακέραιο το χρέος σου σαν εκπαιδευτικός, σαν σύζυγος, πατέρας και πάππος αλλά προπαντός σαν ένας ακούραστος κοινωνικός εργάτης. Η πορεία του δικού σου βίου θα είναι το φωτεινό παράδειγμα που θα εμπνέει όχι μονάχα τους απογόνους σου αλλά και όλους τους συνανθρώπους σου που είχαν την τύχη να σε γνωρίσουν από κοντά.

Αιωνία σου η μνήμη, αιωνία σου η μνήμη αξέχαστε μας Κλεάνθη.

Ο κ. Π. Στυλιανού δημοσίευσε στις εφημερίδες το πιο κάτω κείμενο για τον Πολύκλαυστο Κλεάνθη Νικολάου.

Η κοινότητα της Κυθρέας κήδεψε πρόσφατα με πραγματικά αισθήματα οδύνης τον αξέχαστο δάσκαλο Κλεάνθη Νικολάου.

Γιατί δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία πως ο Κλεάνθης Νικολάου — που γεννήθηκε στον Άγιο Λουκά Λευκωσίας, για να εγκατασταθεί και να αποκατασταθεί στη συνέχεια στην Κυθρέα για δεκάδες χρό-

νια τώρα — συνδέθηκε άρρηχτα με την κοινότητα της Κυθρέας και δέθηκε και δόθηκε ολόψυχα στην ανασυγκρότηση κι ανάπτυξη της. Έτσι, πέρα απ' τη θήτευση του 40 ολάκερα χρόνια στο διδασκαλικό λειτούργημα, εργάστηκε και σε επάλξεις πολιτιστικές και κοινωνικής ανέλιξης της κοινότητας με πραγματικό ενθουσιασμό και ιεραποστολική αφοσίωση.

Έτσι πρόσφερε τις υπηρεσίες του για χρόνια ως μέλος της εκκλησιαστικής επιτροπής της Αγίας Μαρίνας της Κυθρέας, στο Σύνδεσμο Λεμονοπαραγωγών Κυθρέας, καθώς κι άλλους οργανισμούς και σωματεία.

Πράος, προσηνής και ευπροσήγορος, ο Κλεάνθης Νικολάου, κανένα δεν αδίκησε και αμφιβάλλω κι αν, ένα έστω, συνάνθρωπό του έχει σ' ολάκερη τη ζωή του πικράνει. Γι' αυτό και δικαιολογημένα τον αποκάλεσαν οι συμπατριώτες του με τη χαρακτηριστική προσωνυμία του «γλυκύ».

Ο Κλεάνθης Νικολάου, διπλά χτυπημένος απ' την τούρκικη καταιγίδα — χάνοντας τις πατρογονικές του ρίζες, τον Άγιο Λουκά και τη χιλιομύριστη Κυθρέα,

που άφησε περβόλια, σπίτι κι αγροκτήματα — ζούσε έντονα με τ' όνομα της επιστροφής στη σικλαβωμένη γη μας. Με τ' όραμα που σφράγισε και το στερνό το όνειρο των προδομένων ξεριζωμένων συμπατριωτών μας, που μίσησαν με την απαντοχή και την προσμονή ανεκπλήρωτη.

Όμως πολλές φορές οι κάτοικοι της Κυθρέας διακήρυξαν σ' ανάλογες περιπτώσεις, θα μεταφέρουμε μαζί με τ' άγια λείψανα των συμπατριωτών που 'κλεισαν πρόσφυγες τα μάτια τους στην ξένη γη, και τα λείψανα του Κλεάνθη Νικολάου.

Έτσι ο Κλεάνθης θα γείρει για ν' αναπαυτεί οριστικά στα σπλάχνα της γης π' αγάπησε κι ανάπτυξε, στην αγέραστη κι αξέχαστη γης μας, τη γη την κυθρεώτικη.

Στη γυναίκα του, στη θετή του κόρη Στέλλα και στο γαμπρό του Κλ. Συμεωνίδη αντιπρόεδρο του σωματείου «Ελευθερη Κυθρέα» ευχόμαστε την παραμυθία και τη στωική εγκαρτέρηση που σ' ανάλογες στιγμές επιβάλλεται όλοι να επιδείξουμε, μπροστά στο μοιραίο κι αναπότρεπτο γεγονός το τελεολογικό φαινόμενο της αναπότρεπτης μοίρας του θανάτου.